

Styrkede økonomiske incitamenter for erhvervsskolerne til tidlig indgåelse af uddannelsesaftaler

Det er en central målsætning i Trepartsaftalen om flere lærepladser og entydigt ansvar at fremrykke aftaleindgåelsen for lærepladser, så aftaler bliver indgået tidligere end i dag. Dette skyldes særligt, at der opleves et betydeligt frafald i overgangen mellem grund- og hovedforløb, som i en vis udstrækning kan tilskrives manglende lærepladser. En fremrykning af aftaleindgåelsen skal dermed fremme gennemførelsen af påbegyndte erhvervsuddannelser og vil samtidig medføre, at færre er nødsaget til at have en periode i skolepraktik, før de får en læreplads.

For at styrke skolernes økonomiske incitament til at sikre flere og tidligere lærepladsaftaler for eleverne, foretages en omlægning af tilskuddene til erhvervsuddannelsernes grundforløb, praktikpladstaxameteret og tilskuddene til skolepraktik. Omlægningen rummer følgende elementer:

Omfordeling fra færdiggørelsestaxameter på grundforløb og generelt praktikpladstaxameter til bonus for lærepladser indgået under grundforløb

1. Færdiggørelsestaxameteret på erhvervsuddannelsernes grundforløb afskaffes. Dette indebærer et provenu på ca. 150 mio. kr. årligt.
2. De generelle praktikpladstaxametertilskud reduceres med 10 pct. svarende til et provenu på ca. 25 mio. kr. årligt.
3. Bonus for aftaler indgået under grundforløbet forhøjes markant, svarende til en merudgift på ca. 175 mio. kr. årligt.

Omfordeling af tilskud til skolepraktik – fra taxametertilskud til grundtilskud

4. De aktivitetsbestemte takster til skolepraktik nedsættes med 20 pct. Det indebærer et provenu på ca. 61,1 mio. kr. årligt.
5. Grundtilskud til skolepraktik forhøjes med ca. 113 pct. svarende til ca. 61,1 mio. kr. ekstra årligt.

Nedenstående tabel rummer en samlet oversigt over hhv. den nuværende model og den nye model, når denne er fuldt indfaset i 2023, jf. afsnit om indfasning herunder.

Tilskud	Nuværende model		Ny model	
	Kr. pr. elev	Mio. kr. i alt	Kr. pr. elev	Mio. kr. i alt
1. Færdiggørelsestaxameter på eud-grundforløb	5.600	147,3,0	0	0
2. Generelt praktikpladstaxameter		255,7		230,1
- lav takst	7.710		6.940	
- høj takst	15.430		13.890	
3. Bonus for aftaler under grundforløbet		18,8		191,7
- SOSU-assistenten over 25 år	2.520		0	
- Øvrige SOSU/PAU	2.520		16.160*	
- Øvrige	2.520		22.850*	
4. Aktivitetsafhængige tilskud til skolepraktik	70.100	305,7	56.100	244,6
5. Grundtilskud til skolepraktik		54,2		115,3

*Bonustaksterne er skønnede for 2023 på baggrund af en antagelse om vækst i antallet af uddannelsesaftaler, der indgås under grundforløbet. Taksterne fastsættes endeligt i begyndelse af hvert år på baggrund af den økonomiske ramme og antallet bonus-udløsende aftaler i det foregående år

Forhøjelsen af bonussen for uddannelsesaftaler indgået under grundforløbet understøtter, at skolernes ansvar ikke alene er at få elever til at gennemføre grundforløbet, men også at få eleverne i lære. Som det fremgår af ovenstående tabel forhøjes bonussen markant. Det er alene færdiggørelsestaxameteret på grundforløbet, der afskaffes ved omlægningen. Institutionerne vil fortsat modtage færdiggørelsestaxameter på hovedforløbet og det studiekompetencegivende forløb efter de gældende regler. Afskaffelsen af færdiggørelsestaxameteret på grundforløbet gælder alle erhvervsuddannelser, herunder også de rent skolebaserede.

Derudover omlægges 20 pct. af det aktivitetsafhængige tilskud til skolepraktik til grundtilskud. Den gennemsnitlige taxameterindtægt pr. årselev sænkes dermed fra ca. 70.100 kr. til ca. 56.100 kr., hvorved grundtilskuddet kommer til at udgøre en tredjedel af den samlede skolepraktik-økonomi. Dermed sænkes det marginale incitament til at optage elever i skolepraktik, hvormed det vil give en relativt større økonomisk gevinst at få eleverne tidligt i uddannelsesaftale som følge af den markante forhøjelse af bonus for aftaler indgået under grundforløb. Samlet set vil der dog være en uændret økonomi til skolepraktik.

Indfasning af modellen

For at give tid til at omstille det lærepladsopsøgende arbejde til nye målsætninger og til nye økonomiske incitament, indfases modellen gradvist. Konkret halveres færdiggørelsestaxameteret i 2022, og tilskuddet for indgåelse af uddannelsesaftaler under grundforløbet forhøjes med prove-

nuet fra denne halvering samt med provenuet ved reduktion af de ordinære praktikpladstaxametertilskud med 10 pct. I 2023 afskaffes færdiggørelsestaxameteret fuldt ud, og tilskuddet for aftaler indgået under grundforløbet forhøjes til niveauet i tabel 1.

De forventede bonus-satser i 2022 udgør 10.390 kr. pr. aftale på SOSU/PAU-området og 19.270 kr. pr. aftale for de øvrige uddannelser, jf. nedenstående afsnit. Det understreges dog, at der er tale om estimater, da de endelige satser beregnes i starten af hvert finansår.

Overgang til rammestyring for bonusser

Trepartsaftalen indeholder en målsætning om, at 80 pct. af eleverne skal have en uddannelsesaftale inden afslutningen af grundforløbet. I dag er dette tilfældet for ca. 35 pct. En fastsættelse af en fast takst baseret på trepartsaftalens målsætninger ville imidlertid medføre en risiko for, at det samlede tilskud til erhvervsuddannelserne reduceres. Bonusserne vil derfor overgå til at være rammestyrede for at sikre, at midlerne bliver i sektoren. Hermed vil bonus-takstfastsættelsen ske på baggrund af en fast årlig ramme, som fordeles til institutionerne på baggrund af antallet af tilskudsudløsende aftaler i det foregående finansår. Det betyder samtidig, at tilskuddet pr. aftale ikke kendes forud for finansåret. Dette tilskud vil først blive opgjort i begyndelsen af året, når det forudgående års antal tilskudsudløsende aftaler er opgjort. Tilskuddet pr. aftale og pr. skole for finansåret vil herefter blive beregnet og udmeldt samt udbetalt i rater hen over året. Der følger mere information om den konkrete udbetaling, der fortsat foretages af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB).

For social- og sundhedsuddannelserne og den pædagogiske er der indgået dimensioneringsaftaler, der forpligter de offentlige arbejdsgivere til at tilvejebringe et minimumsniveau af lærepladser. Dette betyder, at opgaven med lærepladsopsøgende arbejde på SOSU/PAU-området adskiller sig markant fra de øvrige uddannelser. Det betyder ligeledes, at der forventes en væsentligt forskellig udvikling i antallet af tilskudsudløsende aftaler på SOSU/PAU-området, som kan lede til en risiko for væsentligt omfordeling mellem SOSU/PAU-området og de øvrige uddannelser. For at håndtere denne risiko opdeles rammen i to: Én for ramme for SOSU/PAU-området og én ramme for de øvrige uddannelser. Rammerne er baseret på de respektive uddannelsers andel i 2020 af de tilskud, der omlægges. I 2022 vil dette medføre en ramme for SOSU/PAU-området på 23,3 mio. kr. samt en ramme for de øvrige uddannelser på 97,1 mio. kr.

Eftersom tilskuddet pr. bonus beregnes på baggrund af antallet af aftaler i det foregående år, kan den præcise sats ikke opgøres på forhånd. Nedenfor har ministeriet estimeret de forventede tilskud frem mod 2026, hvor trepartsaftalens målsætninger om lærepladsindgåelse under grundforløbet skal være opfyldt. Der er indlagt en forventning om, at antallet

af uddannelsesaftaler indgået under grundforløbet vil stige lineært frem mod 2026. Skulle stigningen være lavere, vil taksterne være tilsvarende højere sfa. de faste rammer for tilskuddet. Det understreges således, at der alene er tale om estimater, og at de endelige takster beregnes årligt på baggrund af antallet af tilskudsudløsende aftaler i det foregående år.

Tabel 3
Estimeret forløb for bonus-satser

	2022*	2023	2024	2025	2026	2027
SOSU/PAU						
Ramme til fordeling, mio. kr.	23,3	37,4	37,9	37,9	37,9	37,9
+ Forventet antal aftaler	2.243	2.314	2.386	2.457	2.529	2.600
= Estimeret bonus, kr.	10.390	16.160	15.890	15.420	14.990	14.580
Øvrige uddannelser						
Ramme til fordeling, mio. kr.	97,1	154,3	156,1	156,1	156,1	156,1
+ Forventet antal aftaler	5.039	6.751	8.463	10.176	11.888	13.600
= Estimeret bonus	19.270	22.850	18.440	15.340	13.130	11.480

Kilde: BUVN

Anm.: Takstfastsættelsen sker pba. antallet af tilskudsudløsende aftaler i foregående år. Da målsætningerne skal være opfyldt i 2026, vil takster pba. fuldt indfasede målsætninger udbetales i 2027

*For 2022 er der indlagt forventning om halvdelen af den forventede stigning i de øvrige år

Særligt om SOSU-assistentelever over 25 år

Idet det er aftalt i *Trepartsaftale om styrket rekruttering til det offentlige arbejdsmarked* fra 2020, at kommunerne forpligtes til at ansætte elever på social- og sundhedsassistentuddannelse på 25 år eller derover direkte på grundforløbet, udløser disse elever ikke bonus til skolerne.

Fortsættelse af betingelserne for at udløse bonus

Ændringerne for bonus-tilskuddet for uddannelsesaftaler indgået under grundforløb vedrører tilskuddets størrelse, udbetalingsmodellen og SOSU-assistent-elever på 25 år og derover. Der ændres herudover ikke på de allerede gældende principper for, hvornår en uddannelsesaftale opfylder kriterierne for at udløse en bonus.

Dette indebærer bl.a., at tilskuddet alene ydes for aftaler indgået under grundforløbet, og således ikke for aftaler, der indgås før grundforløbets start. Dette er gældende ret i dag og ændres således ikke.

Styrelsen for IT og Læring har udgivet en vejledning for de gældende regler for det såkaldte Præmietræk i 2021, hvori tilskuddet for aftaler indgået under grundforløbet indgår. Vejledningen kan findes [her](#).